

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Oportere hominem paratum semper esse ad mortem, & agere tempestiue
poenitentiam cap. lxiii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Eccle. 5.

quicquam possit amplius fieri ex his, quæ sperabas: & quæ tibi polliceris futura. Quidnam miser expectas? Scriptum est. n. Non tardas conuerti ad dñm, & ne differas de die in diem. Subito. n. ueniet ira illius, & in tēpore uindictæ disperdet te: Porro qui nunc tibi se indulgentissimum patrē exhibet, mox inexorabilis iudex erit: & q̄ nūc omne debitū poscenti donat: mox acerrime, & usq; ad quadrantē exiget à te uillicationis tuæ rōnē: idem q; qui antea uenit, ut seruaret peccatores: mox ueniet, ut iudicet, ut mactet, ut perdat. Quocirca aggrediamur incūstanter, & unanimiter oēs uiam p̄cēnitentiæ: & emigrantes cū Loth sancto Sodomā relinquamus & nūc retro conuersi, ad ea q̄ post terga sūt respiciamus. Caue faxis, quod pleriq; multi faciunt, ut de tēpore in tēpus, illud, uel illud expectando moreris: sic tecū reputans. Vbi me his extricauero impedimētis hæc p̄stabo: non uacat nūc mihi id agere, tot solitudinibus, curiisq; occupato. Vbi de quæso qd agas: nouæ semp occupationes exurgūt: spes sp̄ excitat, metus metū. Quid si mō audias illud saluatoris nostri Dei: Stulte hac nocte moreris: & ea q̄ collegisti, cuius erūt: & de his, quæ tecū cogitasti, qd fiet?

Luce. 12.

Oportere hominē paratum semper esse ad mortē: & agere tēpestiue p̄cēnitentiā. Cap. LXIII.
AN ignoras hic in hac imbecillitate ac fragilitate humane cōditionis nihil certo p̄cedere ordinē: nihil durare diu, nihil subsistere firmiter: sed peribari, uexariq; ac dilabi & interire omnia: Quid de te alia rogo cogitādū eē putas melius q̄ de morte? Quid uel est aliud p̄stolandū q̄ huius deniq; uitæ finis & in dies appropinquas, & appropinquans occasus? Hoc est. n. solū nobis qd̄ instat agendū. Quare quicqd̄ boni facere cogitas, nūc aggredere: nescis tu quidē qd̄ uesper uel hat: aut qd̄ superuenturus afferat crastinus dies. Proinde stem⁹ semp accinēti lūbos, & ad iter parati, ut quū abire hinc oportuerit, intrepide statim transmigramus in patriam. Interim uero quicqd̄ hic est rei partū nobis, no

ut nostrum, sed tanq̄ hospitalis loci sarcinā spectemus:
 q̄quidē nihil plus auferrī inde cuiq̄ licet, q̄ huc intulerat.
 O quāta ergo demētia nostrā est, inchoare hic longas,
 & uanas spes in tā breui summa uitā huius: ac dicere
 re intra sese: uiuā diu emā prādia ædificabo palatia, col-
 ligā diuitias laxabo horrea, summos gerā magistratus:
 uideboq; meā, meaq; domus splendorē, & gloriā: &
 tūc deniq; lassā, & effeta iā atate in ociū, & tranquillitatem
 me conferā, paratisq; fruar bonis. Ah qd cogitas stultes
 Præceps est, & improuisum mortis uadimoniu: nec dif-
 ferri ullo mō pōt: quū uocaberis, eundū est certe tibi: ut
 ad tremendū tribunal iudicis Dei miser asstas: ubi uiue-
 re illud Iob patientissimi uerbū gemas. Oēs cogitationes
 meæ dissipatae sunt, torquētes cor meū. Caue ergo
 nisi prorsus insanias, ne qd tibi de futuro pmittas, ne te
 fallat spes, aut opinio lōgiusculæ uitæ: aut iuuentus, aut
 ualeudo robusta. Anceps & incertū profecto quicqd
 imminet, q̄cqd futurū speratur: p̄ns tātū modo firmū est:
 & id p̄priū solūmō, quo potimur nūc. Quare tene qd
 habes, & dmitte incertū, & q̄ tua nō sunt, tua ne dicas, p̄-
 tuis ne habeas. Nihil hic sane magis fallit nos oēs mor-
 tales, q̄ spes diutius uiuendi: & q̄ dū q̄sq; ignorat spacia
 uitæ suæ, metā illā p̄spiciat uitæ, ad quā, & si hō natura
 pōt puenire, eā tū q̄ paucissimi attingūt. Longius (mihī
 credē) dies tuus abesse nō pōt, quū p̄pter innumeros, &
 incertos casus, q̄ insidiāt ubiq; nobis: tū p̄pter augustissimā
 uitæ portionē, q̄ ī momēto p̄trāsīt, ut satis sup̄q; dixi-
 mus. Q̄ uī scis an subitanea & improuisa mors te rapiat
 ut quotidie multos rapit: an immatura: qua maxima p̄s
 hominū p̄ripitur: q̄ si te offendat. imparatū qd amplius
 tibi de salute sperandū: Inferet sanē tibi mortē secundā:
 quæ erit desperationis, atq; p̄ditionis p̄cena sempiterna.
 Nimirū Dei misericordia & ira (ut inquit Salomon) ab
 illo cito proximant. Et pater eius David. Misericors, in-
 quit, dñs, & iustus. Hæc, n. inter se iuncta sunt: ut neq; mi-
 sericordia sit sine iudicio: neq; iudiciū sine misericordia;

Iob. 17.

2. dicitur

3. dicitur

Eccle. 5.

Psal. 14.

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Ante iudiciū, misericordiæ officium uiget: at ubi ad iudiciū uentū est: fiet illud sine misericordia. Proinde iuxta cauendum est: ne confidentia misericordiæ nimiam securitatem nobis pariat: aut terror iudicii in impiam nos desperationem deducat. Itaq; si doles peccasse: & desistere proponis: audi. Misericors est. Si uero differs, & negligis conuersionem: audi. Iustus est. Sicut. n. misericordia suscipit, & absoluit pœnitentem: Ita iustitia & reicit segnem, & persequitur renitentem. Præpostera sanè est confidentia, quæ obiectat periculis animam: & præcepta ac lubrica spes, quæ inter peccatorum fomenta temere sibi ueniam pollicetur. In summa ergo spes habenda est, sed repudianda confidentia: timenda iustitia, sed nunquam desperanda misericordia. Sicut. n. considerando latronis pœnitentiam, nemo debet desperare: sic etiam considerando exitum Iudæ, nemo debet confidere. Illum quidem spes diuinæ clementiæ perduxit ad gratiam: Hunc desperatio ueniæ traxit ad laqueum. At qui modo citius est Dauid, Magdalena, Petri, Pauli, Zachari, aliorumq; pœnitentiam imitari, & peccatis ueniam impetrare dum licet: q̄ differre in extremū, unde postea receptū ad pœnitendum non habeas: & Iudæ similis impetens demū apud inferos damneris suspendio sempiterno: Ad impetrandam uero Dei misericordiam nihil plene potentius est q̄ misericordia: ut & nos scilicet misereamur afflictis iuxta illud dominicū uerbū. Beati misericordes. qm̄, & ipsi misericordiā consequentur. Quoniam q̄ solo pacto promereri misericordiā poterit, qui misericors aliis & ipse non fuerit: Dicit. n. dominus. Quare mensura uos mensi fueritis aliis, eadem remetietur uobis. Quare agamus opportune pœnitentiam: & misericordiam nobismetipsis misericordia comparemus, nihil ulterius differentes, aut aliud expectantes: ne forte ex illis efficiamur, de quibus dolens Apostolus ita conqueritur. Timeo (inquit) ne quum uenero, humiliet me Deus apud uos, & lugeam multos, qui peccauerunt, & non ægerunt pœnitentiam.

Matth. 5.

Matth. 4.

1. Cor. 12.

tentiam super immūdiā, & fornicationē, & impudiciā
 tiam, quam gesserunt. Ad quid nam differendū est con
 uersionis negocium in senectutem: quum non minus cō
 tumeliosa sit, q̄ periculosa emēdatio in senectute, & sero
 ad hoc æui usq̄ pertracta quādo etiā si uelis, peccare nō
 possis. Peruerse faciunt (ut dicit. D. Augustinus) homi
 nes, qui in rebus animæ sub spe misericordiæ remanent
 diutius in peccatis: quū tamē nemo in corporeis rebus,
 uelit sub spe futuræ salutis diutius egrotare. Cœca' profe
 cto spes est, & uana, ut speret quis toto uitæ spacio in p
 fundo peccatorū iacere posse, & horē momento exur
 gere de profundo malorum, & expiari a peccatis: ut pie
 mori possit cum Christo. Peccati sane macula cito con
 trahitur, at non æque cito diluitur. In nassam (ut aiunt)
 facilis est ingressus, sed difficilis exitus. Et. n. qui talia agūt
 habendi sunt ex eorū numero, qui dicunt uerbum in spi
 ritum sanctum: quibus, neq̄ in hoc sæculo, neq̄ in futu
 ro, ex sentētia domini, ulla sperāda est uenia peccatorū.

Matth. 12.

.91. dol

Adhortatio ad accelerandam conuersionem, et ad
 impetrandam ueniam peccatis. Cap. LXIII.

Multum falleris et tota erras uia, quilibet es, qui
 differis tunc emendare mores, quū amplius pec
 care non poteris: uel in extremo tempore, quū
 iam iam necessario, uelis nolis, hinc abeundum tibi fue
 rit. Nullus quippe hinc ad alteram uitā transgressis pœ
 nitentiæ locus est: qualis hinc quisq̄ egreditur talis per
 petuo apparebit, aut iustus, aut peccator: aut saluus, aut
 dānatus. Quam ob rem quum in omnibus rebus pro
 uidentia maxime necessaria sit, tum in eo ipso præcipua
 habenda est quod plus q̄ semel nequit fieri: et ubi neq̄
 commissus error emendari, neq̄ damnatum acceptum unq̄
 amplius redimi, aut reparari ullo ingenio aut arte possit.
 Noli ergo errare permagni, immo q̄ maximi momenti
 res agitur: qm̄ in morte quicquid euenerit semel, iam cō
 clamatum est, et alea iacta, ut dicitur. Pecunia et aliud dā
 num potest refarciri: fama etiam (licet ægrius) tamen et

Ephes. 2.
Cor. 5.